



**ЄВРОПА
БЕЗ БАР'ЄРІВ**
громадська організація

ІНТЕГРОВАНЕ УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ

огляд медіа-простору

червень 2023

Проект «Підтримка ЄС у зміцненні інтегрованого управління кордонами в Україні-Стойкість (EU4IBM-Стойкість)» фінансується Європейським Союзом та впроваджується Міжнародним центром розвитку міграційної політики (ICMPD).
<https://ibm.in.ua/>

Зміст

Рух осіб	2
Рух товарів.....	3
Гуманітарна допомога.....	3
Україна-Польща: дозволи для вантажних перевізників	4
Агроекспорт	4
Заборона імпорту української агропродукції.....	4
Реконструкція залізниці у Молдові.....	4
Зустріч міністрів транспорту G7	4
Блокування зерного коридору Росією	5
Державне страхування ризиків для морських перевезень.....	5
Нормативні зміни.....	5
Міжнародна співпраця.....	6
Транспортний безвіз з Північною Македонією.....	6
Зустріч представників митних служб України та Молдови	6
Сесії Ради Митного Співробітництва Всесвітньої митної організації (ВМО)	6
Навчання ДМСУ та ДПСУ у Фінляндії.....	7
Зустріч українських і словацьких прикордонників	7
Зустріч голови ДПСУ з Послом Чехії.....	7
Зустріч голів МВС України та Польщі	8
Міжвідомча співпраця	8
Інфраструктура	8
Польський кредит	8
Аналіз потреби в залізничних пунктах пропуску	8
Ямпільський міст.....	9
Проект підтримки Укрзалізниці	9
Інфраструктурні пріоритети регіонів	9
Нові ініціативи	10
Вебінари для митників	10
Веб-сервіс реєстрації електронних гарантій.....	10
Українське Дунайське пароплавство.....	12
Електронна черга	12
АЕО	12
Транскордонна співпраця та прикордонні громади.....	12
Плани.....	14
Головні тези	15

Рух осіб

З початку російського вторгнення ареал транскордонного руху звузився до західного кордону України (країни ЄС та Молдова), тож усі наведені далі дані стосуються саме цієї ділянки. ДПСУ відзначає зростання транскордонного руху у червні з 85-90 до 100-110 тисяч осіб на день¹. Переважно це жінки, діти, літні люди та іноземці. Серед чоловіків віком 18-60 років найпоширенішими категоріями були водії міжнародних перевезень вантажів і пасажирів (45%), багатодітні батьки (16%), люди з інвалідністю (16%), непридатні до військової служби (7%), волонтери (6%). Водії та волонтери перетинають кордон на підставі внесення до системи "Шлях". ДПСУ наголошує на зловживаннях цією системою і посилених перевітках, а також повідомляє про конкретні випадки зловживань². Зокрема, 1,5% осіб, які виїжджали з України у січні-лютому цього року по системі «Шлях», вчасно не повернулися в країну у визначений термін 60 діб³.

Зростання руху призвело до збільшення навантаження на ПП Порубне у Чернівецькій області, зокрема, автобусів з 40 до 100 на добу. ДПСУ рекомендує використовувати ПП Красноільськ⁴.

У червні ДПСУ опублікувала 25 повідомлень зі щоденними оглядами руху на західному кордоні. У різні дні добове сальдо в'їзду-виїзду було як позитивним (більше в'їхало), так і негативним (більше виїхало). Сумарно за цей час з України виїхало на 117000 осіб більше, ніж в'їхало.

24 червня на декілька годин зупинялася робота у ПП Дзвінкове-Лонья через несправність бази даних з угорського боку⁵.

9 червня було заблоковано рух на ПП Ягодин-Дорогуськ через страйк польських фермерів. Блокування мало тривати до 13 червня, проте рух було відновлено вже 10 червня⁶.

7 червня перед пунктом пропуску «Медика» польські фермери заблокували рух вантажних транспортних засобів, що слідуєть з України до Польщі⁷.

1 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/sezonne-zbilshennya-pasazhiropotoku-kategorii-osib-yaki-peretinyayut-kordon/>

2 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/%20video%20nezakonne-perepravlennya-osib-cherez-kordon-iz-nesankcionovanim-vtruchannyam-v-sistemu-shlyah/>

3 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/zlovzhivannya-sistemoyu-shlyah-38-pereviznikam-pripineno-dostup-126-osobam-povidomleno-pidozru-4-osobi-zasudzheno/>

4 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/do-uvagi-gromadyan-yaki-planuyut-peretin-kordonu-z-rumuniyu/>

5 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/do-uvagi-gromadyan-yaki-planuyut-zakordonni-poizdki/>

6 <https://suspilne.media/503608-propusk-vantazivok-cerez-punkt-propusku-agodin-vidnovili/>

7 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/informaciya-dlya-vodiiv-vantazhivok-yaki-idut-do-polshchi-cherez-punkt-propusku-shegini/>

Рух товарів

Протягом січня - травня 2023 року в Україну імпортували товарів на суму \$25,4 млрд, а експортували – на суму \$16,5 млрд. Загальний товарообіг склав 41,9 млрд дол, що на 4% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Надходження до бюджету від імпорту трьох найпопулярніших груп товарів склали 114,1 млрд грн⁸. Митні платежі до бюджету в травні склали 34,3 млрд грн⁹.

ДМСУ повідомляє про нарощування роботи NCTS. У травні 2023 року в країнах-учасницях Конвенції про процедуру спільного транзиту було завершено 2 698 переміщень, розпочатих в Україні. Це майже вдвічі більше, ніж у квітні 2023 року. При цьому, така динаміка спостерігається уже 3 місяці поспіль. Загальна кількість переміщень з України за 8 місяців “митного безвізу” склала 5 974.

ДМСУ звітує, що протягом січня-травня 2023 року виявлено 4991 порушення митних правил, до бюджету стягнуто 26 млн грн, судами накладено стягнень на суму 1,1 млрд грн, що на 73% більше за аналогічний період минулого року¹⁰.

Гуманітарна допомога

Станом на червень з початку повномасштабної війни на кордоні було оформлено 1,4 млн тонн гуманітарних товарів та майже 100 тисяч транспортних засобів¹¹.

При цьому ДМСУ заявляє про значне зростання випадків порушень законодавства, пов'язаних з переміщенням гуманітарних вантажів. За результатами спільних перевірок Державною митною службою України та Міністерством оборони України протягом січня-травня 2023 року встановлено 653 випадки не підтвердження отримання таких вантажів, як пластини до бронезилетів, прилади нічного бачення, тепловізори, дрони, автотранспорт та інше. Всього перевірено 5000 гуманітарних поставок¹².

8 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/za-5-misiatsiv-2023-roku-tovaroobig-sklav-419-mlrd-shcho-na-4-bilshe-nizh-v-2022-1194>

9 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/rezultati-roboti-mitnikh-organiv-u-napriamku-administruvannia-mitnikh-platezhiv-u-travni-2023-roku-1178>

10 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/za-5-misiatsiv-2023-roku-mitnitsi-derzhmitsluzhbi-viiavili-porushen-mitnikh-pravil-na-sumu-43-mlrd-grn-1185>

11 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/trivaie-aktivnii-dialog-derzhmitsluzhbi-z-biznesom-i-profilnoiu-gromadskistiu-1200>

12 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/z-pochatku-2023-roku-derzhmitsluzhba-spilno-z-minoboroni-viiavili-653-vipadki-neotrimannia-gumanitarnoyi-dopomogi-viiskovimi-1179>

Україна-Польща: дозволи для вантажних перевізників

Українські та польські вантажні перевізники зможуть виконувати перевезення до та з третіх країн на підставі дозволів 2022 року до кінця 2023 року. Відповідне рішення ухвалили під час засідання українсько-польської Змішаної Комісії про автомобільні перевезення за участі Міністерства відновлення України та Міністерства інфраструктури Польщі 27 червня. Також Змішана Комісія затвердила, що дозволи стосуються лише транспортних засобів класу не нижче Євро-5¹³.

Агроекспорт

Заборона імпорту української агропродукції

Угорщина наполягає на продовженні заборони імпорту української агропродукції після 15 вересня, однак лише за двома позиціями (зараз – чотири) – насіння соняшника та кукурудза¹⁴.

Реконструкція залізниці у Молдові

23 млн євро кредиту від ЄБРР та 20 млн євро гранту від Європейської комісії будуть спрямовані на реконструкцію залізниці у Молдові в межах ініціативи «Шляхи солідарності» для полегшення транспортування імпортно-експортних вантажів для України.

Кошти призначені для ремонту залізничного коридору Велчінець—Окніца—Бельци—Унгень—Кишинів—Каїнари загальною протяжністю 446 км. Передбачено замінити шпали, рейки і баласт на критичних ділянках залізничної інфраструктури¹⁵.

Зустріч міністрів транспорту G7

Міністри транспорту G7 під час зустрічі у Японії 19 червня ухвалили спільну Декларацію, в якій наголосили на необхідності міжнародної співпраці у рамках Шляхів солідарності та Зернової ініціативи¹⁶.

13 <https://mtu.gov.ua/news/34449.html>

14 <https://en.interfax.com.ua/news/economic/919656.html>

15 <https://www.railinsider.com.ua/yevropejskyj-soyuz-ta-yebrr-investuyut-43-mln-yevro-u-modernizacziyu-zaliznyci-u-moldovi/>

16 https://transport.ec.europa.eu/system/files/2023-06/2023-06-19-G7_Transport_Ministerial_Declaration.pdf

Блокування зерного коридору Росією

На початку червня Росія знову блокувала “зерновий коридор”. Так, впродовж двох днів, 30 та 31 травня, росія без пояснень зареєструвала для інспекції лише 1 вхідне судно на порт «Чорноморськ», в той час коли інші сторони СКЦ підтвердили до участі в Чорноморській Ініціативі 10 суден на три порти¹⁷.

Державне страхування ризиків для морських перевезень

5 червня Кабінет Міністрів України затвердив Порядок надання гарантій компенсації шкоди, заподіяної фрахтувальникам, операторам та/або власникам морських суден та суден внутрішнього плавання внаслідок збройної агресії рф. Це стосується суден під українським та іноземними прапорами (крім росії та білорусі)¹⁸.

Нормативні зміни

29 червня Верховна Рада ратифікувала Угоду між Україною та Європейським Союзом про участь України в «Митниці», Програмі ЄС для співробітництва в митній сфері¹⁹.

21 червня Президент України підписав закони від 29.05.2023 року №3123 та №3124-IX про внесення змін до Податкового та Митного кодексів України, згідно з якими тимчасово дозволяється імпортувати без сплати ПДВ та ввізного мита складові безпілотних систем²⁰.

5 червня ДМСУ затвердила Антикорупційну програму на 2023–2025 роки²¹.

29 червня, Верховна Рада України ухвалила в другому читанні законопроект №9165. Він надає громадянам України можливість самостійно обирати в Дії проекти розвитку власних регіонів, які будуть профінансовані з Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР)²².

17 <https://mtu.gov.ua/news/34372.html>

18 <https://mtu.gov.ua/news/34381.html>

19 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/verkhovna-rada-ukrayini-pidtrimala-v-tsilomu-zakonoproekt-vid-12-04-2023-no-0198-shchodo-ratifikatsiyi-ugodi-mizh-ukrayinoiu-ta-ievropeiskim-soiuzom-pro-uchast-ukrayini-v-mitnitsi-programi-ies-dlia-spivrobotnitstva-v-mitnii-sferi-1203>

20 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/shchodo-vvezennia-bez-splati-pdv-ta-vviznogo-mita-skladovikh-bezpilotnikh-sistem-1184>

21 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/derzhmitsluzhba-zatverdila-antikoruptionsiinu-programu-na-2023-2025-roki-1174>

22 <https://mtu.gov.ua/news/34452.html>

Міжнародна співпраця

Транспортний безвіз з Північною Македонією

Між Україною та Північною Македонією діятиме «транспортний безвіз». Він передбачає скасування дозволів щодо виконання двосторонніх та транзитних перевезень для транспортних засобів стандарту Євро-3 та вище.

Відповідне рішення було ухвалено під час засідання українсько-македонської Змішаної Комісії з міжнародних автомобільних перевезень пасажирів та вантажів, яке відбулося у столиці Північної Македонії Скоп'є²³.

Віце-прем'єр-міністр з відновлення України Олександр Кубраков взяв участь у саміті міністрів транспорту G7 у Японії, де розповів, що внаслідок повномасштабного вторгнення обсяги торгівлі України скоротились в майже 2 рази – з 234 мільйонів тонн в довоєнний 2021 рік до 131 мільйона тонн у воєнний 2022 рік. Окрім цього, значно зросло навантаження на західні сухопутні кордони²⁴.

Зустріч представників митних служб України та Молдови

27 червня відбулася зустріч представників митних служб України та Молдови за участі національних перевізників, де узгодили концептуальні питання впровадження пілотного проєкту з перевезень товарів між Україною та Республікою Молдова із використанням електронної книжки МДП під час перевезення товарів²⁵.

Сесії Ради Митного Співробітництва Всесвітньої митної організації (ВМО)

З 22 по 24 червня у Брюсселі відбулись 141/142 сесії Ради Митного Співробітництва Всесвітньої митної організації (ВМО). Українську делегацію представляли Владислав Суворов, заступник Голови Держмитслужби, та Ігор Даньков, радник з митних питань Представництва України при ЄС. Українська делегація поділилася досвідом роботи в умовах війни та привернула увагу до можливості переміщення викрадених з України Росією культурних цінностей. Україну затверджено членом Аудиторського комітету ВМО²⁶.

23 <https://mtu.gov.ua/news/34407.html>

24 <https://mtu.gov.ua/news/34417.html>

25 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/predstavniki-derzhmitsluzhbi-zustrilisia-z-moldovskimi-kolegami-dlia-nalagodzhennia-vzaiemodiyi-mitnikh-organiv-dvokh-krayin-1202>

26 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/u-briusseli-zavershilis-141-142-sesiyi-radi-mitnogo-spivrobitnitstva-vsесvitnoyi-mitnoyi-organizatsiyi-1201>

На полях сесії представники України провели робочі зустрічі з представниками США, Великобританії та Ірландії. Серед іншого, домовлено, що британська сторона розгляне питання щодо уповноваження одного з митних аташе при представництві Сполученого Королівства в сусідніх з Україною країнах на комунікацію в рамках взаємної адміністративної допомоги²⁷. Також проведено зустрічі з Генеральним Секретарем Всесвітньої Митної Організації Куніо Мікурія, керівником Митної адміністрації Норвегії Ойстейном Бормером, директором Директорату з питань оподаткування та європейського союзу Європейської комісії Герасімусом Томасом.

Навчання ДМСУ та ДПСУ у Фінляндії

Представники Державної митної служби України та Державної прикордонної служби України пройшли чотириденний спеціалізований курс навчання з поглибленого огляду транспортних засобів в Експертно-митному центрі Фінляндії. Захід організовано за ініціативи Митної служби Фінляндії та за сприяння проекту ЄС «Підтримка ЄС у зміцненні інтегрованого управління кордонами в Україні – стійкість (EU4IBM-Resilience)». Учасники розглянули та обговорили сучасні методи перевірки транспортних засобів, питання безпеки та способи приховування речей за конструктивними особливостями автомобіля.²⁸

Зустріч українських і словацьких прикордонників

16 червня у пункті пропуску «Ужгород» проведено робочу зустріч експертів аналітичних підрозділів прикордонних відомств України та Словаччини²⁹.

Зустріч голови ДПСУ з Послом Чехії

20 червня в Києві голова ДПСУ Сергій Дейнеко провів зустріч з делегацією Посольства Чеської Республіки в Україні на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Чеської Республіки в Україні Радеком Матулою³⁰

27 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/vidbulisia-zustrichi-delegatsiyi-ukrayini-z-delegatsiiami-spoluchenikh-shtativ-ameriki-velikobritaniyi-ta-irlandiyi-1199>

28 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/unifikatsiia-metodiv-i-tehnologii-predstavniki-ukrayinskikh-prikordonnikh-vidomstv-osvoyili-u-finliandiyi-pogliblenii-ogliad-transportnikh-zasobiv-1176>

29 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/derzhprikordonsluzhba-prodovzhu-sviy-rozvitok-ta-pragne-pobudovati-suchasniy-nadiyniy-vropeyskiy-kordon/>

30 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/golova-derzhprikordonsluzhbi-zustrivsia-z-nadzvichaynim-i-povnovazhnim-poslom-cheskoi-respubliki-v-ukraini/>

Зустріч голів МВС України та Польщі

26 червня у Жешуві відбулася зустріч голів МВС України та Польщі, за участі голів прикордонних служб, поліції та рятувальних служб. Обговорювалися питання військової та гуманітарної допомоги Україні³¹.

Міжвідомча співпраця

ДПСУ відзвітувала про проведення спільної спеціальної прикордонної операції «Захід-2023», до якої були залучені територіальні підрозділи Національної гвардії України, Національної поліції України, Сил Територіальної оборони ЗС України, особовий склад закладів освіти МВС України, і яка координувалася з прикордонними службами сусідніх країн³².

23 червня представники Національної академії Держприкордонслужби ім. Богдана Хмельницького взяли участь в засіданні коаліції «Хмельниччина 1325» на тему «Сексуальне насильство пов'язане з конфліктом: психологічна та юридична підтримка постраждалих»³³.

23 червня Морська охорона ДПСУ провела спільні навчання з ВМС України у Чорному морі³⁴.

Інфраструктура

Польський кредит

Завершився капітальний ремонт автомобільної дороги Нижанковичі – Самбір – Дрогобич – Стрий у рамках “польського кредиту”. Було відновлено 46 кілометрів, які ведуть до новозбудованого контрольного пункту пропуску «Нижанковичі – Мальховіце» на українсько-польському кордоні³⁵.

Аналіз потреби в залізничних пунктах пропуску

Наразі Україна не потребує відкриття нових залізничних пунктів пропуску, оскільки пропускна спроможність наявних використовується лише на 50%.

31 <https://mvs.gov.ua/uk/news/diakujemo-vsyomu-polskomu-narodu-za-dopomogu-iaku-vin-nam-nadaje-z-persogo-dnia-viini-igor-klimenko>

32 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/zahid-2023-kordon-zvitu/>

33 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/psihologichna-ta-yuridichna-pidtrimka-postrazhdalih-vid-seksualnogo-nasilstva-pid-chas-viyni-/>

34 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/%20video%20-u-chornomu-mori-vidbulisya-boyovi-navchannya/>

35 <https://mtu.gov.ua/news/34461.html>

Проте наявна інфраструктура потребує значної уваги у пропускній спроможності, розгалуженні колійної інфраструктури прикордонних станцій, створенні умови швидкого пропуску поїздів з урахуванням допуску до колій УЗ іноземних перевізників. До такого висновку дійшли аналітики профільного видання Rail.Insider³⁶.

Ямпільський міст

Україна та Молдова підписали Угоду про будівництво на українсько-молдовському державному кордоні в районі населених пунктів Ямпіль (Україна) – Косеуць (Молдова) мостового переходу. Міст має стати ключовою ланкою транспортного коридору між Києвом та Кишиневом. Окрім цього, завдяки мосту українські експортери отримають найкоротший шлях із центру України до країн Центральної та Південно-Східної Європи в обхід окупованого росіянами Придністров'я. Також міст дозволить розвантажити міжнародний пункт пропуску «Могилів-Подільський – Отач», через який проходить практично весь транспортний потік між Україною та Молдовою³⁷.

Проект підтримки Укрзалізниці

Міністерство відновлення, Укрзалізниця та Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР) розпочинають реалізацію «Проекту надзвичайної підтримки української залізниці». Проект з бюджетом 200 мільйонів євро передбачає фінансове сприяння у відновленні, модернізації залізничної інфраструктури та оновленні рухомого складу. Серед іншого, ці кошти будуть спрямовані на функціонування залізничних коридорів між Україною та ЄС³⁸.

Інфраструктурні пріоритети регіонів

20 червня в Ужгороді відбулася зустріч, присвячена розбудові прикордонної інфраструктури за участі першого заступника голови ОВА Мирослава Білецького, директора ДП «Українські дорожні інвестиції» Вадима Ноздрі та експерта USAID Олександра Бордуна. Пріоритетними для Закарпаття є завершення реконструкції митного поста «Ужгород» на українсько-словацькому кордоні, розширення об'їзної дороги обласного центру, щоб була можливість приймати і розосереджувати транспортний потік. Серед пріоритетних також – КПП «Лужанка», «Чоп (Тиса)» та «Дийда». Зокрема, дуже важливо розширити й реконструювати пункт перетину «Лужанка – Берегшурань». Це дозволить зменшити навантаження та потік вантажних автомобілів у Чопі³⁹.

36 <https://www.railinsider.com.ua/chy-dostatno-ukrayini-zaliznychnyh-perehodiv-z-krayinamy-yevropy/>

37 <https://mtu.gov.ua/news/34396.html>

38 <https://mtu.gov.ua/news/34393.html>

39 <https://carpathia.gov.ua/news/rozvytok-prykordonnoi-infrastruktury-odna-z-peredumov-zaluchennia-investytzii-dlia-rozbudovy-zakarpattia-i-ukrainy-zahalom>

У Чернівецькій області у червні відбулися дві зустрічі з обговорення розбудови прикордонної інфраструктури. Пріоритетами для Буковини є відкриття ПП «Біла Криниця-Клімеуць», «Шепіт-Ізвореле-Сучевей» та «Руська-Ульма»⁴⁰, а також розширення залізничного ПП «Вадул-Сірет – Вікшани»⁴¹.

Нові ініціативи

Вебінари для митників

ДМСУ започаткувала цикл вебінарів для митників за участі проекту EU4PFM, метою якого є підвищення рівня обізнаності українських митників з європейською практикою у сфері захисту прав інтелектуальної власності. Держмитслужба планує проводити ці вебінари упродовж всього 2023 року⁴². 22 червня 2023 року проведено шостий у цьому році навчальний вебінар з питань реалізації митними органами функції сприяння правовласникам у захисті їх майнових прав інтелектуальної власності. Темою вебінару стало: «Основні ознаки оригінальних товарів компанії CNH Industrial та товарів, що підозрюються в порушенні прав інтелектуальної власності»⁴³. До цього, 2 червня, було проведено вебінар «Забезпечення ефективного митного контролю за тарифною класифікацією товарів», присвячений правовому обґрунтуванню ефективного митного контролю за тарифною класифікацією товарів у країнах ЄС, а також практичним аспектам класифікації товарів та ІТ-інструментам митниць співтовариства⁴⁴.

Веб-сервіс реєстрації електронних гарантій

У травні 2023 року гарантами, які мають право гарантувати переміщення товарів під процедурою спільного транзиту, та суб'єктами процедури розпочато активне використання веб-сервісу реєстрації електронних гарантій. Так, за цей

40 <https://bukoda.gov.ua/news/vidbulasia-cherhova-mizhvidomcha-narada-shchodo-rozbudovy-punktiv-propusku-cherez-kordon-z-rumuniieiu>

41 <https://bukoda.gov.ua/news/vidbulasia-cherhova-zustrich-mizhnarodnoi-tekhnichnoi-hrupy-z-rozbudovy-mytnoi-infrastruktury>

42 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/mitniki-ta-eksperti-eu4pfm-proveli-razom-z-predstavnikom-vseshvitnovidomoyi-mashinobudivnoyi-kompaniyi-cnh-industrial-cherhovii-vebinar-iz-zapobigannia-peremishchennia-kontrafaktnoyi-produktsiyi-1192>

43 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/mitniki-ta-eksperti-eu4pfm-proveli-razom-z-predstavnikom-vseshvitnovidomoyi-mashinobudivnoyi-kompaniyi-cnh-industrial-cherhovii-vebinar-iz-zapobigannia-peremishchennia-kontrafaktnoyi-produktsiyi-1192>

44 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/derzhmitsluzhba-razom-z-mizhnarodnimi-partnerami-oznaiomili-ukrayinskikh-mitnikiv-z-naikrashchimi-praktikami-ies-pid-chas-seminaru-zabezpechennia-efektivnogo-mitnogo-kontroliu-za-tarifnoiu-klasifikatsiieiu-tovariv-1172>

період в електронному вигляді зареєстровано 7 загальних та 21 індивідуальну гарантії⁴⁵.

Україна-Румунія: пілотний проєкт з тестування Системи попереднього повідомлення

З 1 червня у пунктах пропуску на державному кордоні України та Румунії запроваджується пілотний проєкт з тестування Системи попереднього повідомлення про виникнення надзвичайних ситуацій тривалістю три місяці.

Проєкт передбачає визначення оптимальної кількості транспортних засобів, які приймаються прикордонними органами кожної із сторін за період однієї зміни в автомобільних пунктах пропуску, узгодження порядку взаємодії під час виникнення надзвичайних ситуацій в пунктах пропуску, а також забезпечення ритмічності пропускних операцій на кордоні.

Пілотний проєкт буде реалізований у пунктах пропуску:

- «Орлівка – Ісакча»;
- «Порубне – Сірет»;
- «Красноільськ – Вікову де Сус»;
- «Дякове – Халмеу»⁴⁶.

«Механізм «Сполучення Європи»

6 червня 2023 р. Віце-прем'єр-міністр з відновлення Олександр Кубраков та Єврокомісар з питань транспорту Адіна Велян підписали Угоду між Україною та ЄС про участь України у програмі Європейського Союзу «Механізм «Сполучення Європи».

Програмою передбачається модернізувати автомобільні та залізничні пункти пропуску, під'їзні шляхи, майданчики для паркування вантажівок, а також планується закупити обладнання для митного та прикордонного контролю.

Проєкти будуть реалізовані на умовах співфінансування. 50% коштів мають виділити держави-автори проєктів, інші 50% – Єврокомісія. Програма охопить наступні пункти пропуску:

- «Ягодин – Дорогуськ»
- «Краківець – Корчова»
- «Мостиська II – Медика»
- «Порубне – Сірет»
- «Вадул-Сірет – Дорнешті»
- «Бережанка – Лужанка»

45 <https://customs.gov.ua/news/ncts-26/post/za-8-misiatsiv-mitnogo-bevizu-oformleno-75-tis-tranzitnikh-deklaratsii-1173>

46 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/vid-zavtra-na-kordoni-z-rumuniieiu-zapratsiuie-pilotnij-proiekt-shcho-spriiatime-zmenshenniu-cherq-pered-punktami-propusku-1171>

- «Захонь – Чоп»

Загальна вартість схвалених Єврокомісією проєктів – понад 200 млн. Євро⁴⁷.

Українське Дунайське пароплавство

Українське Дунайське пароплавство і Міжнародна фінансова корпорація підписали Угоду в рамках Міжнародної конференції з відновлення України (Ukraine Recovery Conference 2023) у Лондоні. Головна мета – мобілізувати приватні інвестиції для модернізації та розширення флоту УДП⁴⁸.

Електронна черга

За час дії послуги в електронній черзі перетину кордону зареєструвалися вже 63 тисячі водіїв. Загалом же через місяць після масштабування еЧерги на 16 пунктів пропуску майже 155 тисяч вантажівок перетнули кордон за онлайн-записом. 15% усіх водіїв, що зареєструвалися в системі еЧерги – іноземці. Зокрема, це перевізники з Польщі, Литви, Молдови, Чехії та Туреччини. Наразі в онлайн-черзі очікують на перетин кордону близько 12 тисяч вантажівок.

За даними Мінвідновлення, проблемними залишаються питання швидкого пропуску порожніх транспортних засобів та ефективного функціонування ветеринарної черги⁴⁹.

АЕО

29 червня компанія «Епіцентр К» отримала авторизацію АЕО і стала другою компанією з таким статусом після «Джей Ті Інтернешнл», яка отримала цей статус іще в березні 2021 року. За даними ДМСУ, зараз на розгляді перебуває ще 14 заявок⁵⁰.

Транскордонна співпраця та прикордонні громади

31 травня 2023 року розпочався набір заявок на Перший конкурс проєктів у рамках Програми Interreg NEXT Польща–Україна 2021-2027. Набір триватиме до 31 липня 2023 року. Загалом у Програмі 5 пріоритетів, один з яких («Кордони»)

47 <https://mtu.gov.ua/news/34435.html>

48 <https://mtu.gov.ua/news/34434.html>

49 <https://mtu.gov.ua/news/34394.html>

50 <https://customs.gov.ua/news/aeo-59/post/epitsentr-k-drughe-pidpriemstvo-v-ukrayini-i-ake-otrimalo-status-avtorizovanogo-ekonomichnogo-operatora-1204>

безпосередньо стосується проблематики кордону, однак на першому етапі заявки приймаються тільки за пріоритетами “Здоров’я” та “Довкілля”⁵¹.

15 червня за організаційної підтримки Офісу Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України у співпраці з Закарпатською обласною військовою адміністрацією та ГО «ДІЙСНО» в Ужгороді відбулися Конгресові слухання з питань розвитку транскордонного співробітництва. Основними темами стали транскордонне співробітництво: стан та шляхи активізації розвитку, а також удосконалення законодавства щодо участі місцевого самоврядування у транскордонному співробітництві (проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення участі місцевого самоврядування у транскордонному співробітництві»)⁵².

На Львівщині прикордонна Хирівська громада отримує підтримку у розробці Стратегії розвитку від проекту USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА»)⁵³.

У Львівській області діє проект “Каталог проектних ідей”, створений для громадських організацій, органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, районних державних адміністрацій та структурних підрозділів облдержадміністрацій, які об’єдналися у партнерство (у тому числі з бізнес-структурами), який потенційно може бути використаний прикордонними громадами⁵⁴. Аналогічний проект діє на Закарпатті⁵⁵.

На початку червня у Львові відбувся Західноукраїнський експортний форум⁵⁶.

Україна та Єврокомісія обговорюють можливість відновлення роботи Львівського аеропорту. Про це йшлося під час наради з Віце-прем’єр-міністром з відновлення України – міністром розвитку громад, територій та інфраструктури Олександром Кубраковим і Єврокомісаркою з питань транспорту Адіною Велян у Львівській ОВА 6 червня⁵⁷.

На Закарпатті створили спеціалізований Регіональний офіс міжнародного співробітництва, який має стати інформаційно-аналітичним майданчиком для систематизації даних, супроводу проектів та координації міжнародного співробітництва⁵⁸.

51 <https://pl-ua.eu/ua/news/2843>

52 <https://www.congress.gov.ua/rozvytok-transkordonnoho-spivrobitnytstva-ta-uchast-mistsevoho-samovriaduvannia-v-nomu-vidbulysia-konhresovi-slukhannia/>

53 <https://loda.gov.ua/news/69583>

54 <https://loda.gov.ua/news/69535>

55 <https://carpathia.gov.ua/news/u-mezhakh-initsiatyvy-posylennia-stiikosti-hromad-v-rehionakh-ukrainy-startuvav-zbir-propozytsii-dlia-formuvannia-katalohu-proiektnykh-idej>

56 <https://loda.gov.ua/news/68309>

57 <https://loda.gov.ua/news/68260>

58 <https://carpathia.gov.ua/news/na-zakarpatti-stvoryly-rehionalnyi-ofis-mizhnarodnoho-spivrobitnytstva>

Плани

Британська сторона розгляне питання щодо уповноваження одного з митних аташе при представництві Сполученого Королівства в сусідніх з Україною країнах на комунікацію в рамках взаємної адміністративної допомоги⁵⁹

Заплановано оновлення меморандумів з сусідніми країнами про функціонування систем попереднього повідомлення про виникнення надзвичайних ситуацій, які б сприяли забезпеченню ритмічності роботи пунктів пропуску.

Заплановано візит представників Єврокомісії до пунктів пропуску на українсько-польському кордоні для аналізу поточної ситуації з пропуском транспортних засобів та надання практичних рекомендацій щодо покращення ситуації.

Заплановано засідання Підкомітету з питань митного співробітництва Україна-ЄС у жовтні 2023 року⁶⁰.

Заплановано дослідження технічною місією ВМО посилення безпекової функції української митниці з наданням митниці правоохоронної функції⁶¹.

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури працює над впровадженням нових підходів до державної політики регіонального розвитку, де визначення, планування та впровадження інфраструктурних проєктів має залишатись на боці місцевої влади. Завдання органів центральної влади – задати загальну стратегічну рамку відновлення та принципи пріоритезації проєктів, а також підсилити інституційну спроможність громад⁶².

Мінвідновлення України та Мінінфраструктури Польщі домовились перевірити мережу регулярних автобусних маршрутів між Україною та Польщею та обговорили питання запровадження електронної черги для пасажирських перевезень⁶³.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль під час наради 5 червня дав завдання опрацювати покращення відповідної інфраструктури для вантажних перевезень як на румунському кордоні, так і на кордоні з іншими західними

59 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/vidbulisia-zustrichi-delegatsiyi-ukrayini-z-delegatsiiami-spoluchenikh-shtativ-ameriki-velikobritaniyi-ta-irlandiyi-1199>

60 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/21-chervnia-rozpochavsia-vizit-delegatsiyi-derzhavnoyi-mitnoyi-sluzhbi-ukrayini-na-choli-iz-zastupnikom-golovi-sluzhbi-vladislavom-suvorovim-do-korolivstva-belgii-1187>

61 <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/generalnii-sekretar-vsesvitnoyi-mitnoyi-organizatsiyi-doktor-kunio-mikuriia-proviv-zustrich-iz-zastupnikom-golovi-derzhavnoyi-mitnoyi-sluzhbi-ukrayini-vladislavom-suvorovim-1195>

62 <https://mtu.gov.ua/news/34460.html>

63 <https://mtu.gov.ua/news/34449.html>

сусідами. За оцінками Агентства з відновлення, на кордоні з Румунією можна збільшити вантажопотік втричі⁶⁴.

Головні тези

Рух осіб

У червні зріс транскордонний рух осіб з 85-90 до 100-110 тисяч осіб на добу. Сальдо в'їзду-виїзду залишається негативним.

Рух товарів

Протягом січня - травня 2023 року в Україну імпортували товарів на суму \$25,4 млрд, а експортували – на суму \$16,5 млрд. Загальний товарообіг склав 41,9 млрд дол, що на 4% більше, ніж за аналогічний період минулого року.

Угорщина наполягає на продовженні заборони імпорту української агропродукції після 15 вересня, однак лише за двома позиціями (зараз – чотири) – насіння соняшника та кукурудза.

5 червня Кабінет Міністрів України затвердив Порядок надання гарантій компенсації шкоди, заподіяної фрахтувальникам, операторам та/або власникам морських суден та суден внутрішнього плавання внаслідок збройної агресії рф.

Інфраструктура

Завершився капітальний ремонт автомобільної дороги Нижанковичі – Самбір – Дрогобич – Стрий у рамках "польського кредиту". Було відновлено 46 кілометрів, які ведуть до новозбудованого контрольного пункту пропуску «Нижанковичі – Мальховіце».

Україна та Молдова підписали Угоду про будівництво на українсько-молдовському державному кордоні в районі населених пунктів Ямпіль (Україна) – Косеуць (Молдова) мостового переходу.

Міністерство відновлення, Укрзалізниця та Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР) розпочинають реалізацію «Проекту надзвичайної підтримки української залізниці». Проект з бюджетом 200 мільйонів євро передбачає фінансове сприяння у відновленні, модернізації залізничної інфраструктури та оновленні рухомого складу.

6 червня 2023 р. Віце-прем'єр-міністр з відновлення Олександр Кубраков та Єврокомісар з питань транспорту Адіна Велян підписали Угоду між Україною та

64 <https://dpsu.gov.ua/ua/news/premr-ministr-prodovzhumo-pracyuvati-nad-rozshirennyam-propusknoi-spromozhnosti-zahidnogo-kordonu-ukraini/>

ЄС про участь України у програмі Європейського Союзу «Механізм «Сполучення Європи».

Програмою передбачається модернізувати автомобільні та залізничні пункти пропуску, під'їзні шляхи, майданчики для паркування вантажівок, а також планується закупити обладнання для митного та прикордонного контролю.

Проекти будуть реалізовані на умовах співфінансування. 50% коштів мають виділити держави-автори проєктів, інші 50% – Єврокомісія. Програма охопить наступні пункти пропуску:

- «Ягодин – Дорогуськ»
- «Краківець – Корчова»
- «Мостиська II – Медика»
- «Порубне – Сірет»
- «Вадул-Сірет – Дорнешті»
- «Бережанка – Лужанка»
- «Захонь – Чоп»

Загальна вартість схвалених Єврокомісією проєктів – понад 200 млн. Євро.

У прикордонних регіонах залишаються пріоритетними розбудова пунктів пропуску. Для Закарпаття це завершення реконструкції митного поста «Ужгород» на українсько-словацькому кордоні, розширення об'їзної дороги Ужгорода, щоб була можливість приймати і розосереджувати транспортний потік, ПП «Лужанка», «Чоп (Тиса)» та «Дийда».

Для Буковини - є відкриття ПП «Біла Криниця-Клімеуць», «Шепіт-Ізвореле-Сучевей» та «Руська-Ульма», а також розширення залізничного ПП «Вадул-Сірет – Вікшани».

Україна та ЄС обговорюють можливість відновлення роботи аеропорту “Львів”.

Нові ініціативи та плани

В Україні продовжують розвиватися проєкти електронної черги, NCTS та АЕО. Зокрема, через місяць після масштабування єЧерги на 16 пунктів пропуску майже 155 тисяч вантажівок перетнули кордон за онлайн-записом, а у червні статус АЕО отримала друга українська компанія – “Епіцентр К”.

31 травня 2023 року розпочався набір заявок на Перший конкурс проєктів у рамках Програми Interreg NEXT Польща–Україна 2021-2027. Набір триватиме до 31 липня 2023 року. Загалом у Програмі 5 пріоритетів, один з яких (“Кордони”) безпосередньо стосується проблематики кордону, однак на першому етапі заявки приймаються тільки за пріоритетами “Здоров’я” та “Довкілля”